

หลักสูตรการสอน วิชาลูกเสือ โรงเรียนบ้านเขาคับควาย

คำนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มีหลักการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข บนพื้นฐานของความเป็นไทย กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปฏิภาณและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เป็นองค์ประกอบสำคัญหนึ่งที่จัดอยู่ในส่วนของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียน ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง โดย เริ่มตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติงาน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นกระบวนการกลุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต ๔ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของกิจกรรมนี้ จึงได้จัดทำแนวทางการจัดกิจกรรมของลูกเสือ-เนตรนารีที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงตามเนื้อหาของหลักสูตรการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือคณะลูกเสือแห่งชาติ (The National Scout Organization of Thailand: NSOT) เป็นสมาชิกขององค์การลูกเสือโลก (World Organization of the Scout Movement: WOSM) จะต้องปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ หลักการ และวิธีการของการลูกเสือ ตามที่องค์การลูกเสือโลกได้กำหนดไว้อย่างเคร่งครัดแล้วคณะลูกเสือแห่งชาติ ยังยึดมั่นในวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘ และปฏิบัติตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ การเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ เดิมเป็นกิจกรรมเลือก ต่อมาได้แก้ไขเป็นกิจกรรมบังคับ และแก้ไขอีกครั้งเป็นวิชาบังคับเรียน แต่เมื่อประเมินผลแล้วเห็นว่าไม่ประสบผลสำเร็จ จึงแก้ไขเป็นกิจกรรมบังคับเลือก จนถึง พ.ศ. ๒๕๔๔ กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดให้สถานศึกษาใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นต้นไป

โรงเรียนบ้านเขาทับควาย จึงอย่างยิ่งว่า แนวทางกำหนดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี เล่มนี้จะเป็นแนวทางจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ และสามัญรุ่นใหญ่ ครูผู้สอน และนักเรียน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

กลุ่มบริหารวิชาการ

โรงเรียนบ้านเขาทับควาย

สารบัญ

ลำดับที่	เรื่อง	หน้า
	คำนำ	1
	สารบัญ	2
1	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3
2	โครงสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3
3	การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4
4	หลักสูตรการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ	10
5	หลักสูตรลูกเสือสำรอง	11
6	หลักสูตรลูกเสือสามัญ	17
7	หลักสูตรลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	25

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลุกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น ๓ ลักษณะดังนี้

๑. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

๒. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัยความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

๒.๑ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร

๒.๒ กิจกรรมชุมนุม ชมรม

๓. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความตั้งใจ ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่างๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

โครงสร้างเวลาเรียน

กลุ่มสาระ การเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน									
	ระดับประถมศึกษา						ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
	ป.๑	ป.๒	ป.๓	ป.๔	ป.๕	ป.๖	ม.๑	ม.๒	ม.๓	ม.๔ - ๖
● กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๓๖๐

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

นิยาม

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกระดับชั้น เพื่อส่งเสริมพัฒนาความสามารถของตนเองตามความถนัด ความสนใจ ให้เต็มศักยภาพ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของความเป็นมนุษย์ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม สร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลุกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม และสามารถบริหารจัดการตนเองได้

แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สถานศึกษาควรดำเนินการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

๑. กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ ความถนัด ความสนใจ วุฒิภาวะของผู้เรียน สอดคล้องกับลักษณะของกิจกรรมนั้น ๆ

๒. กำหนดเวลาให้สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษาและเหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม ทั้งนี้ เวลาเรียนสำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปีละ ๑๒๐ ชั่วโมง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ จำนวน ๓๖๐ ชั่วโมง เป็นเวลาสำหรับปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

๓. ออกแบบแผนการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

๔. จัดกิจกรรมการพัฒนาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์อย่างหลากหลาย น่าสนใจ โดยเน้นเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม พฤติกรรมการปฏิบัติ และผลงาน/ชิ้นงาน

สถานศึกษาต้องส่งเสริมการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ด้วยกิจกรรม ๓ ลักษณะ ดังนี้

๑. **กิจกรรมแนะแนว** เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรมการรู้จัก เข้าใจ และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น กิจกรรมการปรับตัวและดำรงชีวิต กิจกรรมแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศ กิจกรรมการตัดสินใจและแก้ปัญหา เป็นต้น

๒. **กิจกรรมนักเรียน** เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย

๒.๑ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน การประนีประนอม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นต้น

๒.๒ กิจกรรมชุมนุม ชมรม เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจ โดยเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติด้วยตนเอง ตั้งแต่การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม กิจกรรมสำคัญในการพัฒนา ได้แก่ ชุมนุมหรือชมรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษากำหนดขึ้นตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้เรียน และบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น

๓. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม เป็นต้น

การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ สามารถนำไปสอดแทรกหรือบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ การทำกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ให้ผู้เรียนรายงานผลการเข้าร่วมกิจกรรมและมีผู้รับรองผลการเข้าร่วมกิจกรรมด้วย โดยสถานศึกษาจัดเวลาเรียนให้ผู้เรียน ดังนี้

ระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ รวม ๖ ปี จำนวน ๖๐ ชั่วโมง

ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ รวม ๓ ปี จำนวน ๔๕ ชั่วโมง

ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ รวม ๓ ปี จำนวน ๖๐ ชั่วโมง

ตัวอย่าง รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

รูปแบบที่ ๑

จัดทำโครงการให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมนอกเหนือจากการเรียนปกติ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่อยู่ในลักษณะเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

รูปแบบที่ ๒

จัดทำเป็นกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม วันสำคัญทางราชการหรือกิจกรรมที่น่านักเรียนออกทำประโยชน์ร่วมกับชุมชน หน่วยงานราชการ หรือองค์กรอื่น ๆ

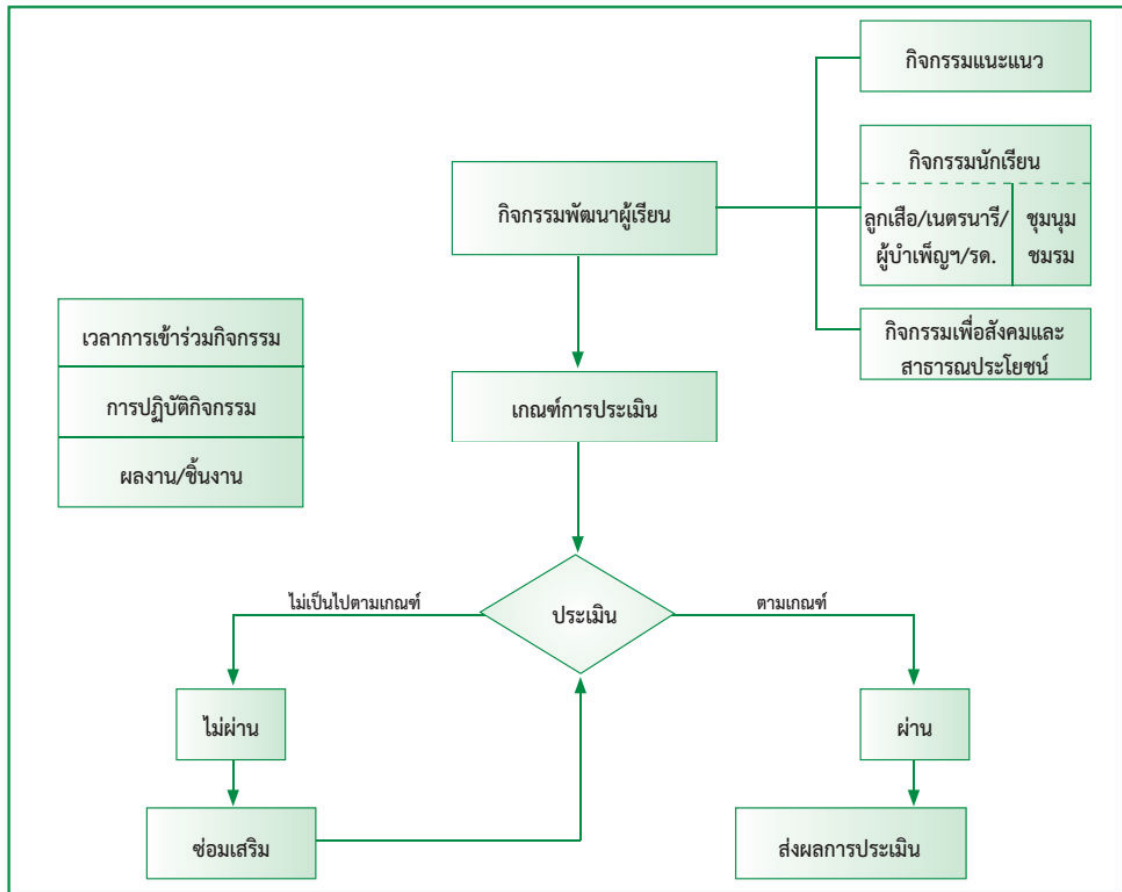
รูปแบบที่ ๓

จัดให้ผู้เรียนทำกิจกรรมตามความต้องการ โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา กิจกรรม เช่น รวมกลุ่มอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม พัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น เป็นต้น

สถานศึกษาสามารถเลือกจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือรูปแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

แผนภูมิการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งสำหรับการเลื่อนชั้นและการจบระดับการศึกษา ผู้เรียนต้องมีเวลาเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตลอดจนผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด โดยแนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีรายละเอียด ดังแผนภาพที่ ๓.๔

แผนภาพที่ ๓.๔ แสดงขั้นตอนการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

แนวดำเนินการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

หลักการประเมิน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เป็นกระบวนการประเมินจากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และประเมินตามสภาพจริง โดย

- ให้ผู้เรียนได้ค้นหาศักยภาพของตนเอง การทำงานกลุ่ม ทักษะการอยู่ร่วมกันและการมีจิตสาธารณะ
- ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมิน เช่น ครู ผู้ปกครอง เพื่อนนักเรียน
- สถานศึกษามีการประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการประเมิน

สถานศึกษาควรมีแนวทางในการดำเนินการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ชัดเจน

๑. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

- ๑.๑ ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
- ๑.๒ ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย และใช้การประเมินตามสภาพจริง
- ๑.๓ ผู้เรียนที่มีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เป็นผู้ผ่านการประเมินรายกิจกรรมและนำผลการประเมินไปบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียนรู้
- ๑.๔ ผู้เรียนที่มีผลการประเมินไม่ผ่านตามเกณฑ์เวลาการเข้าร่วมกิจกรรม หรือเกณฑ์การปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียนหรือทั้งสองเกณฑ์ ถือว่าไม่ผ่านการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้สอนต้องดำเนินการซ่อมเสริมและประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้น ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา

๒. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นการประเมินการผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค เพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อเลื่อนชั้นและประมวลผลรวมในปีสุดท้ายเพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษา โดยการดำเนินการดังกล่าวมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

- ๒.๑ กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนทุกคนตลอดระดับการศึกษา
- ๒.๒ ผู้รับผิดชอบสรุปและตัดสินผลการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดนั้น ผู้เรียนจะต้องผ่านกิจกรรม ๓ กิจกรรมสำคัญ ดังนี้
 - ๑) กิจกรรมแนะแนว
 - ๒) กิจกรรมนักเรียน ได้แก่ (๑) กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร (๒) กิจกรรมชุมนุม ชมรม
 - ๓) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
- ๒.๓ นำเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้ความเห็นชอบ
- ๒.๔ เสนอผู้บริหารสถานศึกษา พิจารณานุมัติผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านเกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษา

เกณฑ์การตัดสิน

ผู้เรียนจะต้องได้รับการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินอย่างเหมาะสม ดังนี้

๑. กำหนดคุณภาพหรือเกณฑ์ในการประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดไว้ ๒ ระดับ คือ ผ่าน (ผ) และไม่ผ่าน (มผ)

๒. กำหนดประเด็นการประเมินให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ในแต่ละกิจกรรมและกำหนดเกณฑ์การผ่านการประเมิน ดังนี้

๒.๑ เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินรายกิจกรรม

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงานชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๒.๒ เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายปี/รายภาค

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ” ในกิจกรรมสำคัญทั้ง ๓ กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “มผ” ในกิจกรรมสำคัญกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งจาก ๓ กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

๒.๓ เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อจบระดับการศึกษา

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ” ทุกชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “มผ” บางชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

แนวทางการแก้ไขนักเรียนกรณีไม่ผ่านเกณฑ์

กรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านกิจกรรม ให้เป็นหน้าที่ของครูหรือผู้รับผิดชอบกิจกรรมนั้น ๆ ที่จะต้องซ่อมเสริม โดยให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมจนครบตามเวลาที่ขาดหรือปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้น แล้วจึงประเมินให้ผ่านกิจกรรม เพื่อบันทึกในทะเบียนแสดงผลการเรียนรู้ ยกเว้น มีเหตุสุดวิสัยให้รายงานผู้บริหารสถานศึกษาทราบ เพื่อดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็นรายกรณีไป

ข้อเสนอแนะ

การประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

๑. เวลาการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด สถานศึกษาควรกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนแต่ละกิจกรรม สำหรับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามกิจกรรมครบตามโครงสร้างเวลาเรียน

๒. ผลการปฏิบัติกิจกรรมและผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด โดยอาจจัดให้ผู้เรียนแสดงผลงาน แฟ้มสะสมงาน หรือจัดนิทรรศการ

๓. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หากสถานศึกษามีบุคลากรไม่เพียงพอ หรือไม่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย สถานศึกษาอาจจัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการ หรือสอดแทรกในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เช่น กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น ซึ่งสถานศึกษาสามารถประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว และนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้

๔. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรมีองค์ประกอบในการดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ มีครูที่ปรึกษา/และแผนการดำเนินกิจกรรม

๔.๒ มีหลักฐาน/ภาพถ่าย/แฟ้มสะสมงาน

๔.๓ มีผู้รับรองผลการเข้าร่วมกิจกรรม

๔.๔ มีรายงานแสดงการเข้าร่วมกิจกรรม

หลักสูตรการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ

ในฐานะที่คณะลูกเสือแห่งชาติ (The National Scout Organization of Thailand: NSOT) เป็นสมาชิกขององค์การลูกเสือโลก (World Organization of the Scout Movement: WOSM) จะต้องปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ หลักการ และวิธีการของการลูกเสือ ตามที่องค์การลูกเสือโลกได้กำหนดไว้อย่างเคร่งครัดแล้ว คณะลูกเสือแห่งชาติ ยังยึดมั่นในวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘ และปฏิบัติตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษ พ.ศ. ๒๕๐๙ การเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ เดิมเป็นกิจกรรมเลือก ต่อมาได้แก้ไขเป็นกิจกรรมบังคับ และแก้ไขอีกครั้งเป็นวิชาบังคับเรียน แต่เมื่อประเมินผลแล้วเห็นว่าไม่ประสบผลสำเร็จ จึงแก้ไขเป็นกิจกรรมบังคับเลือก จนถึง พ.ศ. ๒๕๔๔ กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดให้สถานศึกษาใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นต้นไป โดยกำหนดให้กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ อยู่ในกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โครงสร้างหลักสูตร

ประเภท	ระดับชั้น	วิชาแกน	วิชาพิเศษ
สำรอง (อายุ ๘-๑๑ ปี)	ป.๑ - ป.๓	เตรียมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ ๑-๒-๓ การฝึกอบรมและกิจกรรมลูกเสือสำรอง จะต้องจัดให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยคำนึงถึงพัฒนาการทั้งร่างกายและจิตใจเป็นพื้นฐาน ไม่ว่าเด็กจะอยู่ชั้นใดก็ตาม	วิชาพิเศษ ๑๘ วิชา ใช้วิธีบูรณาการเข้ากับวิชาสามัญในหลักสูตร
สามัญ (อายุ ๑๑-๑๖ ปี)	ป.๔ - ป.๖	ลูกเสือตรี-โท-เอก เริ่มฝึกอบรมให้มีความรับผิดชอบมากขึ้น เริ่มมีกิจกรรมใช้ชีวิตรองกลางแจ้งและการผจญภัย เน้นระบบหมู่ การเป็นผู้นำ รวมทั้งการบำเพ็ญประโยชน์ทั่วไป	วิชาพิเศษ ๕๔ วิชา ใช้วิธีบูรณาการเข้ากับวิชาสามัญในหลักสูตร
สามัญรุ่นใหญ่ (อายุ ๑๔-๑๘ ปี)	ม.๑ - ม.๓	ลูกเสือโลก ลูกเสือขั้นพิเศษ และลูกเสือหลวง การฝึกอบรมและกิจกรรมเป็นระบบหมู่ ฝึกให้มีความรับผิดชอบสูงขึ้น เป็นผู้นำในระบอบประชาธิปไตย ฝึกการใช้ชีวิตรองกลางแจ้ง การผจญภัย ทักษะลูกเสือ ฝึกอบรมความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพตามที่ถนัด รวมทั้งการบำเพ็ญประโยชน์	วิชาพิเศษ ๗๖ วิชา เรียนนอกเวลา หรือในเวลาเรียน
วิสามัญ (อายุ ๑๖-๒๕ ปี)	ม.๔ - ม.๖	ลูกเสือวิสามัญ เตรียมลูกเสือวิสามัญ สำนวณตนเอง พิธีเข้าประจำกอง งานบริการ บำเพ็ญประโยชน์	วิชาพิเศษ ๑๒ วิชา ใช้เวลาเรียนนอกเวลาตามแต่สถานศึกษาเป็นผู้จัด

หลักสูตร

ลูกเลื้อยล้อมรอบ โรงเรียนบ้านเขาคับควาย

☆ ดาวดวงที่ 1

☆ ดาวดวงที่ 2

☆ ดาวดวงที่ 2

คำอธิบายรายวิชา

■ วิชาลูกเสือหลักสูตรเตรียมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติในเรื่องของประวัติการเริ่มกิจการลูกเสือสำรอง ประโยชน์การเป็นลูกเสือสำรอง เครื่องแบบและเครื่องหมายลูกเสือสำรอง นิทานเรื่องแมคลี ระเบียบแถวท่าพัก รูปแถวต่าง ๆ การทำความเคารพรายบุคคลและเป็นหมู่ ประวัติการจับมือซ้าย คำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ ของลูกเสือสำรอง การรักษาความสะอาดฟัน มือ เท้า และเล็บ การหายใจอย่างถูกวิธี การปฐมพยาบาลแผลขนาดเล็ก การขว้างและรับลูกบอล การม้วนหน้า การกระโดดกบ การปีนต้นไม้ การไต่เชือก การสำรวจและการเยือนสถานที่ใกล้เคียง การขอความช่วยเหลือการเรียนรู้ธรรมชาติของชีวิตสัตว์ สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ อันตรายที่เกิดจากไฟ และวิธีป้องกันความปลอดภัยในการเดินทาง และข้ามถนน การเก็บรักษาเสื้อผ้า รองเท้า การจัดและเก็บที่นอน การต้มน้ำร้อน การทำความสะอาดเครื่องใช้พระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชกรณียกิจ พระราชกรณียกิจที่เกี่ยวกับกิจการลูกเสือ เพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี ธงชาติไทย ธงลูกเสือโลก ธงชาติอังกฤษ ธงชาติฟิลิปปินส์ การประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุ การเดินสวดรอย การแสดงเจียบ การผูกเงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิ และประโยชน์ของเงื่อน การเก็บเชือก การปฏิบัติตนตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

มีทักษะในการสังเกต จดจำ การใช้มือ เครื่องมือการแก้ปัญหาและทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีระเบียบวินัย มีความสามัคคี เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความเสียสละบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์

มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สร้างสรรค์งานฝีมือ สนใจและพัฒนาเรื่องของธรรมชาติ

เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาทางกาย สติปัญญา จิตใจและศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคม ให้มีความเจริญก้าวหน้า ความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ จึงต้องปลูกฝังให้มีความคุณลักษณะดังที่กล่าวมาแล้ว

เนื้อหาในหลักสูตรเตรียมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สัปดาห์ที่	เนื้อหาในหลักสูตร	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	หมายเหตุ
	กิจกรรมลูกเสือ (เตรียมลูกเสือสำรอง)	๑. เล่าประวัติกิจการ ลูกเสือสำรอง ๒. บอกถึงประโยชน์ของการเป็นลูกเสือสำรอง ๓. บอกถึงลักษณะการแต่งกายและเครื่องหมายลูกเสือสำรอง	
	นิทานเรื่องแมคลี	๔. เล่านิทานเรื่องแมคลีอย่างย่อพอเข้าใจและตอบคำถามเกี่ยวกับ ตัวละคร	
	ระเบียบแถวเบื้องต้น	๕. ปฏิบัติระเบียบแถว ท่าพักในลักษณะต่างๆ ๖. ปฏิบัติในท่ารูป แถวต่างๆ ตามกำหนด	
	การทำความเคารพ	๗. แสดงวิธีการเคารพประเภทลูกเสือสำรองรายบุคคล ๘. แสดงวิธีการเคารพประเภทลูกเสือสำรองเป็นหมู่	
	การจับมือซ้าย	๙. เล่าถึงประวัติการ จับมือซ้าย	

สัปดาห์ที่	เนื้อหาในหลักสูตร	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	หมายเหตุ
	คำปฏิญาณกฎและคติพจน์	๑๐. กล่าวคำปฏิญาณท่องกฎ บอกคติพจน์ของลูกเสือสำรอง	
	ดาวดวงที่ ๑ อนามัย	๑๑. บอกวิธีการรักษาความสะอาดฟัน มือ เท้า เล็บ ๑๒. บอกวิธีการหายใจอย่างถูกวิธี ๑๓. บอกวิธีการปฐมพยาบาล แผลขนาดเล็ก	
	ดาวดวงที่ ๑ ความสามารถในเชิงทักษะ	๑๔. แสดงวิธีขว้างและรับลูกบอลม้วนหน้า กระโดดกบ ปีนต้นไม้ ไต่เชือก	
	ดาวดวงที่ ๑ การสำรวจ	๑๕. เล่าถึงสถานที่สำรวจและการไปเยือนสถานที่ใกล้เคียง ๑๖. บอกวิธีการขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุ	
	ดาวดวงที่ ๑ การค้นหารัชมชาติ	๑๗. บอกถึงธรรมชาติของชีวิตสัตว์ตามความสนใจ	
	ดาวดวงที่ ๑ ความปลอดภัย	๑๘. บอกถึงสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ ๑๙. บอกถึงอันตรายที่เกิดจากไฟและวิธีป้องกัน ๒๐. บอกถึงวิธีที่จะทำให้เกิดความปลอดภัยในการเดินทางและข้ามถนน	
	ดาวดวงที่ ๑ บริการ	๒๑. บอกวิธีการเก็บเสื้อผ้า รองเท้าที่ถูกต้องมีระเบียบ บอกวิธีจัดและเก็บที่นอนอย่างถูกวิธี บอกวิธีต้มน้ำร้อน อย่างปลอดภัย บอกวิธีทำความสะอาดเครื่องใช้	
	ดาวดวงที่ ๑ ธงและประเทศต่าง ๆ	๒๒. บอกเล่าพระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชกรณียกิจและพระราชกรณียกิจที่เกี่ยวกับกิจการลูกเสือ ๒๓. ร้องเพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี ๒๔. บอกลักษณะของธงชาติไทย ธงลูกเสือโลก ธงชาติอังกฤษ ธงชาติ ฟิลิปปินส์	
	ดาวดวงที่ ๑ การฝีมือ	๒๕. ประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุ ตามความ สนใจ	
	ดาวดวงที่ ๑ กิจกรรมกลางแจ้ง	๒๖. บอกรอยต่าง ๆ ของเท้าสัตว์และเดินสะกดรอย	
	ดาวดวงที่ ๑ การบันเทิง	๒๗. ร่วมกิจกรรม แสดงเจียบ	
	ดาวดวงที่ ๑ การผูกเงื่อน	๒๘. แสดงวิธีการผูกเงื่อนพิรอด เงื่อนขัดสมาธิเก็บเชือก บอกประโยชน์ของเงื่อน	
	ดาวดวงที่ ๑ คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง	๒๙. ปฏิบัติตนตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง	

คำอธิบายรายวิชา

■ วิชาลูกเสือหลักสูตรลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติในเรื่องของ ความสำคัญของการนอนหลับ การปฐมพยาบาลเมื่อมีเลือดกำเดาออก การว่ายน้ำ การกระโดดเชือก การเดินทรงตัว การม้วนตัว การขึ้นบันได การเลี้ยงลูกบอล การสำรวจและการเยือนสถานที่ที่การเพาะเมล็ดพันธุ์พืช การเรียนรู้พืชที่เป็นอาหารของสัตว์ สาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุทางน้ำ การปฏิบัติตนในการเดินทางทางน้ำ การบริการเกี่ยวกับเหตุฉุกเฉิน การชักธงชาติ การเก็บรักษาธงชาติ ธงคณะลูกเสือโลก ธงชาติญี่ปุ่น มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย การทำวาว การพับกระดาษ การทำไม้สูงสำหรับเดิน การทำนาฬิกาแดด การทำเข็มทิศจำลอง การก่อไฟ การปรุงอาหาร การดับไฟและการทำความสะอาดสถานที่ การแสดงกล การเล่านิทาน การร้องเพลง การเล่นดนตรี การม้วนตัวท่าต่าง ๆ การผูกเงื่อนบ่วงสายธนูและเงื่อนกระหวัดไม้และประโยชน์ของเงื่อน การเก็บเชือก การปฏิบัติตน ตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

มีทักษะในการสังเกต จดจำ การใช้มือ เครื่องมือ การแก้ปัญหา และทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีระเบียบ วินัย มีความสามัคคี เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความเสียสละบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์

มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สร้างสรรค์งานฝีมือ สนใจและพัฒนาเรื่องของธรรมชาติ

เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจและศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ จึงต้องปลูกฝังให้มีความรู้คุณลักษณะดังที่กล่าวมาแล้ว

เนื้อหาในหลักสูตร ลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

สัปดาห์ที่	เนื้อหาในหลักสูตร	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	หมายเหตุ
	อนามัย	๑. บอกความสำคัญของการนอนหลับ	
	อนามัย	๒. บอกวิธีการปฐมพยาบาลเมื่อมีเลือดกำเดาออก	
	ความสามารถในเชิงทักษะ	๓. แสดงวิธีการว่ายน้ำ กระโดดเชือก เดินทรงตัว ม้วนตัว ขึ้นบันได เลี้ยงลูกบอล	
	การสำรวจ การค้นหาธรรมชาติ	๔. บอกวิธีการสำรวจและเยือนสถานที่ที่ สนใจ ๕. บอกวิธีเพาะเมล็ดพันธุ์พืช ๖. บอกชนิดของพืชที่เป็นอาหารของสัตว์	
	ความปลอดภัย	๗. บอกสาเหตุและวิธีปฏิบัติตนเพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุในการเดินทางทางน้ำ	
	บริการ	๘. บริการเกี่ยวกับเหตุฉุกเฉิน	
	ธงและประเทศต่าง ๆ	๙. บอกวิธีปฏิบัติในการชักธงชาติ และวิธีการเก็บรักษาธงชาติ ๑๐. บอกลักษณะธงคณะลูกเสือโลก ธงชาติญี่ปุ่น มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย	
	การฝีมือ	๑๑. บอกวิธีทำวาวพับกระดาษ ทำไม้สูง สำหรับเดินทำนาฬิกาแดด ทำเข็มทิศจำลอง	
	กิจกรรมกลางแจ้ง	๑๒. แสดงวิธีก่อไฟปรุงอาหาร ดับไฟ และทำความสะอาด	

สัปดาห์ที่	เนื้อหาในหลักสูตร	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	หมายเหตุ
	การบันเทิง	๑๓. ปฏิบัติกิจกรรมแสดงกล เล่านิทาน ร้องเพลง เล่นดนตรีม้วนตัว ในท่าต่าง ๆ	
	การผูกเงื่อน	๑๔. บอกวิธีผูกเงื่อนบ่วงสายธนู เงื่อนกระหวัดไม้ บอกประโยชน์ของเงื่อนและวิธีการเก็บเชือก	
	คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง	๑๕. ปฏิบัติตนตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง	
	วิชาพิเศษ	ชื่อวิชาพิเศษ (เรียนในเวลาชั้นละ ๒ วิชา หรือใช้วิธีบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้)	
	การเดินทางไกล	ผู้สอนกำหนดเวลา/ กิจกรรมตามความเหมาะสม	

คำอธิบายรายวิชา

■ วิชาลูกเสือหลักสูตรลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติในเรื่องของ การจัดทำธงหรือที่เก็บอุปกรณ์ปัจจุบันพยาบาล การขอความช่วยเหลือเมื่อมีอุบัติเหตุ การปฐมพยาบาลเมื่อถูกแมลงกัดต่อย เมื่อถูกไฟไหม้หรือน้ำร้อนลวก การวิ่ง การกระโดดเชือก การขว้างลูกบอล การกระโดดข้ามเครื่องกีดขวาง การนับเวลาตามเข็มนาฬิกา การวางแผนการเดินทาง การเรียนรู้สภาพดินฟ้าอากาศ การจัดทำสมุดภาพ หรือสะสมเกี่ยวกับแมลง หรือสิ่งมีชีวิตในสระน้ำ การปฏิบัติตามกฎจราจร การเรียนรู้ความปลอดภัยในบ้าน การวางแผนและดำเนินการให้บริการแก่ผู้อื่น ธงลูกเสือประจำจังหวัด ธงคณะลูกเสือแห่งชาติ ธงประเทศต่าง ๆ การประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุ วิธีใช้และเก็บรักษาเครื่องมือ ทิศ เข็มทิศ การหาระยะทาง การแสดงละคร การร้องเพลงหรือฟ้อนรำ การทำหุ่นและเชิดหุ่น การผูกเงื่อนบ่วงสายธนู และเงื่อนกระหวัดไม้ ๒ ชั้น การขีดเชือกหรือสายยาง การท่องเที่ยวการบอกความหมายและการปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง

มีทักษะในการสังเกต จดจำการใช้มือ เครื่องมือการแก้ปัญหาและทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีระเบียบ วินัย มีความสามัคคี เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความเสียสละ บำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์

มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สร้างสรรค์งานฝีมือ สนใจและพัฒนาเรื่องของธรรมชาติ

เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาทางกาย สติปัญญา จิตใจและศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคม ให้มีความเจริญก้าวหน้า ความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ จึงต้องปลูกฝังให้มีคุณลักษณะดังที่กล่าวมาแล้ว

เนื้อหาในหลักสูตร ลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

สัปดาห์ที่	เนื้อหาในหลักสูตร	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังข้อ	หมายเหตุ
	อนามัย	๑. จัดทำถุงหรือที่เก็บอุปกรณ์ปัจจุบันพยาบาล ๒. ขอความช่วยเหลือเมื่อมีอุบัติเหตุ ๓. ปฐมพยาบาลเมื่อ ถูกแมลงกัดต่อย ไฟไหม้ หรือน้ำร้อนลวก	
	ความสามารถในเชิงทักษะ	๔. สามารถวิ่งกระโดดไกลขว้างลูกบอล กระโดด ข้ามเครื่องกีดขวาง	
	การสำรวจ	๕. นับเวลาตามเข็มนาฬิกา ๖. การวางแผนการเดินทาง	
	การค้นหาธรรมชาติ	๗. เรียนรู้ สภาพ ดิน ฟ้า อากาศ ๘. จัดทำสมุดภาพหรือสะสมเกี่ยวกับแมลงหรือ สิ่งมีชีวิตในสระน้ำ	
	ความปลอดภัย	๙. ปฏิบัติตามกฎหมายจราจร ๑๐. เรียนรู้ความปลอดภัยในบ้าน	
	บริการ	๑๑. วางแผนในการดำเนินการให้บริการแก่ผู้อื่น	
	ธงและประเทศต่าง ๆ	๑๒. บอกลักษณะของธงลูกเสือประจำจังหวัด ธงคณะลูกเสือแห่งชาติ ธงประเทศต่าง ๆ	
	การฝีมือ	๑๓. ประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุ บอกวิธีใช้และ เก็บรักษาเครื่องมือ	
	กิจกรรมกลางแจ้ง	๑๔. บอกทิศ วิธีการใช้เข็มทิศ หาระยะทาง	
	การบันเทิง	๑๕. แสดงละคร ร้องเพลง ฟ้อนรำ ทำ หุ่น และเชิดหุ่น	
	การผูกเงื่อน	๑๖. ผูกเงื่อนบ่วงสายธนูผูกเงื่อนกระหวัดไม้ ๒ ชั้น ขดเชือกหรือ สายยาง	
	คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ สำรอง	๑๗. ท่อง บอกความหมายปฏิบัติตามคำ ปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำรอง	
	วิชาพิเศษ	ชื่อวิชาพิเศษ(เรียนในเวลาชั้นละ ๒ วิชาหรือ บูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้)	
	วิชาการเดินทางไกล	ผู้สอนกำหนดเวลา/ กิจกรรมตามความ เหมาะสม	

หลักสูตร

ลูกเสือสามัญ โรงเรียนบ้านเขาคับควาย

ลูกเสือตรี

ลูกเสือโท

ลูกเสือเอก

หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ พ.ศ. 2525

จุดหมายของการลูกเสือสามัญคือ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาในทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ ศีลธรรมและสังคมของลูกเสืออายุ ๑๑ ถึง ๑๖ ปี โดยถือว่าเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของแผนการฝึกอบรมที่ต่อเนื่องกันกับของเด็กในวัยต่างๆ ที่อยู่ในขบวนการลูกเสือ แผนการฝึกอบรมลูกเสือสามัญมีระดับสูงขึ้นตามวัย และสมรรถภาพของเด็กแต่ละคนกับมีหลักสูตรวิชาพิเศษต่าง ๆ ด้วย

ชั้นของลูกเสือสามัญ

แผนการฝึกอบรมลูกเสือสามัญแบ่งออกเป็น ๓ ชั้น คือลูกเสือตรี ลูกเสือโท ลูกเสือเอก

ลูกเสือตรี มีหลักสูตรโดยย่อดังนี้

๑. ความรู้เกี่ยวกับขบวนการลูกเสือ
๒. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ
๓. กิจกรรมกลางแจ้ง
๔. ระเบียบแถว

เมื่อสอบวิชาตามหลักสูตรลูกเสือตรี ได้แล้วจึงได้เข้าพิธีประจำกองและให้ได้รับการฝึกอบรมขั้นสูงต่อไปตามลำดับ

ลูกเสือโท มีหลักสูตรโดยย่อดังนี้

๑. การรู้จักดูแลตนเอง
๒. การช่วยเหลือผู้อื่น
๓. การเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ
๔. ทักษะในทางวิชาลูกเสือ
๕. งานอดิเรกและเรื่องที่สนใจ
๖. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
๗. ระเบียบแถว

ลูกเสือเอก มีหลักสูตรโดยย่อดังนี้

๑. การพึ่งตนเอง
๒. การบริการ
๓. การผจญภัย
๔. วิชาช่างของลูกเสือ
๕. ระเบียบแถว

การสอบวิชาลูกเสือทุกชั้น ให้ผู้กำกับกองลูกเสือเป็นผู้ดำเนินการสอบ

การสอบวิชาลูกเสือตรี วิชาลูกเสือโท วิชาลูกเสือเอก ลูกเสือจะต้องสอบวิชาตามที่กำหนด

ไว้ในหลักสูตรสำหรับแต่ละชั้นให้ได้ครบทุกวิชาเสียก่อนจึงจะเลื่อนชั้นได้

ลูกเสือสามัญอาจทำงาน และสมัครสอบเพื่อขอรับเครื่องหมายลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในระยะเวลา ๓ เดือน ก่อนที่จะเลื่อนจากกองลูกเสือสามัญไปอยู่กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

คำอธิบายรายวิชา

■ วิชาลูกเสือหลักสูตรลูกเสือสามัญ ระดับตรี-โท-เอก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5-6

มีความรู้เกี่ยวกับขบวนการลูกเสือ ประวัติสังเขปของลอร์ด เบเดน พาวเวลล์ พระราชประวัติสังเขปของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัววิวัฒนาการของขบวนการลูกเสือไทยและลูกเสือโลก การทำความเคารพ การแสดงรหัส การจับมือซ้าย และคติพจน์ของลูกเสือ คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ เข้าใจและยอมรับ คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ กิจกรรมกลางแจ้ง มีส่วนร่วมในกิจกรรมของหมู่หรือกองลูกเสือนอกสถานที่ ระเบียบแถว ท่ามือเปล่า ท่าถือไม้พลอง การใช้สัญญาณมือและสัญญาณนกหวีด การตั้งแถวและการเรียกแถว

เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดีมีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า ความสงบสุข และความมั่นคงของประเทศชาติ จึงต้องปลูกฝังให้มี คุณลักษณะดังต่อไปนี้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสามัญ
๒. มีทักษะการสังเกต จดจำ การใช้มือ การแก้ปัญหา และทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
๓. มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย มีความสามัคคี เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความเสียสละ บำเพ็ญ ตนเพื่อสาธารณประโยชน์
๔. มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สร้างสรรค์งานฝีมือ สนใจและพัฒนาเรื่องของธรรมชาติ

กิจกรรมลูกเสือสามัญ วิชาลูกเสือตรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

สัปดาห์ที่	เนื้อหา	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	หมายเหตุ
	การปฐมนิเทศ / การแต่งกาย	ปฏิบัติตนอยู่ในระบบหมู่ได้ แต่งเครื่องแบบลูกเสือสามัญได้ถูกต้อง เข้าแถวและปฏิบัติตนในการเปิดประชุม กองได้	
	๑.ประวัติสังเขปลอร์ดเบเดนพาวเวลล์ ๒.พระราชประวัติสังเขปของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ๓.วิวัฒนาการของขบวนการลูกเสือไทย และลูกเสือโลก ๕.การทำความเคารพ การแสดงรหัส การจับมือซ้าย และคติพจน์ของลูกเสือ ๖.คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญ เข้าใจและยอมรับคำปฏิญาณและกฎ ของลูกเสือสามัญ	๑.เล่าประวัติ ประวัติลอร์ด เบเดน พาวเวลล์ อย่างย่อได้ ๒.เล่าพระราชประวัติของประวัติของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ๓.บอกพระราชกรณียกิจของประวัติของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ อย่างน้อย ๒ ข้อ ๔.บอกกำเนิดลูกเสือไทยได้ ๕.บอกวิวัฒนาการของลูกเสือโลก และ ลูกเสือไทยได้ ๖.แสดงความเคารพได้ถูกต้อง ๗.แสดงรหัสและบอกความหมายได้ ถูกต้อง ๘.บอกความหมายของคติพจน์ของ ลูกเสือสามัญได้	

สัปดาห์ที่	เนื้อหา	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	หมายเหตุ
	๗.ระเบียบแถว - ท่ามือเปล่า - ท่าถือไม้พลอง - การใช้สัญญาณมือและสัญญาณนกหวีด - การตั้งแถวและการเรียกแถว	๙.ปฏิบัติตามสัญญาณมือและสัญญาณนกหวีดได้ ๑๐.เข้าแถวรูปแถวต่าง ๆ ตามสัญญาณมือได้ ๑๑.เข้าแถวรูปแถวต่าง ๆ ตามสัญญาณมือได้	
	๗.กิจกรรมกลางแจ้ง มีส่วนร่วมในกิจกรรมของหมู่หรือกองลูกเสือนอกสถานที่	๑๒.ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับหมู่ลูกเสือหรือกองลูกเสือนอกสถานที่ได้ ๑๓.บอกวิธีใช้มีดและขวานอย่างเหมาะสมกับงานได้ ๑๔.บอกวิธีเก็บรักษามีดและขวานได้ ๑๕.ผูกเงื่อนจากเชือกที่มีขนาดเดียวกันและบอกประโยชน์ได้อย่างน้อย ๑ เงื่อน ๑๖.ผูกเงื่อนจากเชือกที่มีขนาดต่างกันและบอกประโยชน์ได้อย่างน้อย ๑ เงื่อน ๑๗.ผูกเงื่อนด้วยเชือกกับวัสดุอย่างใดอย่างหนึ่งและบอกประโยชน์ได้อย่างน้อย ๑ เงื่อน ๑๘.ผูกแน่นแบบต่าง ๆ ได้ถูกต้องและมั่นคง ๑๙.บอกประโยชน์ของการผูกแน่นแบบต่าง ๆ ได้	

กิจกรรมลูกเสือสามัญ วิชาลูกเสือโท ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สัปดาห์ที่	เนื้อหา	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	หมายเหตุ
	ปฐมนิเทศ	๑. ปฏิบัติตนอยู่ในระบบหมู่ได้ ๒. ชี้แจงการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้	
	คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ	๑. บอกและปฏิบัติตามคำปฏิญาณของกฎของลูกเสือสามัญ ๒. วางแผนในอนาคตได้	
	คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ	บอกและปฏิบัติตามคำปฏิญาณของกฎของลูกเสือสามัญ	
	ระเบียบแถว	ปฏิบัติตนท่ามือเปล่าและท่ามีไม้พลองตามระเบียบแถวได้	
	ระเบียบแถว	จัดรูปขบวนสวนสนามและปฏิบัติตามขั้นตอนการสวนสนามได้ถูกต้อง	
	การช่วยเหลือผู้อื่น	๑. แสดงวิธีปฐมพยาบาลบาดแผลที่เกิดจากแมลงหรือสัตว์มีพิษกัดต่อยได้ ๒. แสดงวิธีปฐมพยาบาลเมื่อถูกแดดเผา ไฟไหม้ น้ำร้อนลวก และเป็นลมได้	
	การช่วยเหลือผู้อื่น (ต่อ)	๑. บอกชื่อสถานที่สำคัญในท้องถิ่นได้ ๒. ชี้แนะนำทางไปยังสถานที่สำคัญในท้องถิ่นได้	
	การรู้จักดูแลตนเอง	๑. แสดงวิธีบรรจุสิ่งของลงเครื่องหลังได้ ๒. เตรียมเครื่องปัจจุบันพยาบาลเป็นส่วนตัวสำหรับเดินทางไกลได้	
	การรู้จักดูแลตนเอง (ต่อ)	ก่อไฟปรุงเครื่องดื่มร้อน และปรุงอาหารง่าย ๆ นอกสถานที่ได้	
	การรู้จักดูแลตนเอง (ต่อ)	๑. กางเต็นท์และเก็บเต็นท์ได้ ๒. อยู่ค่ายพักแรมอย่างน้อย ๑ คืนได้	
	การเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ	๑. บอกชื่อทิศทั้ง ๘ ได้ถูกต้อง ๒. บอกวิธีใช้เข็มทิศได้ ๓. บอกเครื่องหมายต่าง ๆ ในแผนที่ได้ ๔. หาทิศทางโดยใช้แผนที่และเข็มทิศได้	
	การเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ (ต่อ)	๑. เดินทางไกลไป - กลับ ตามระยะทาง ๑๐ กิโลเมตร ได้ ๒. กฎและเครื่องหมายจราจร	

	การเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ (ต่อ)	๑. เลือกศึกษาประเทศที่น่าสนใจได้ ๑ ประเทศ ๒. บอกสิ่งสำคัญของประเทศที่น่าสนใจได้	
	ทักษะในทางวิชาลูกเสือ	๑. บอกวิธีใช้มีดและขวานอย่างเหมาะสมกับงานได้ ๒. บอกวิธีเก็บรักษามีดและขวานได้ แสดงวิธีบรรจุสิ่งของลงเครื่องหลังได้ ๓. เตรียมเครื่องปัจจุบันพยาบาลเป็นส่วนตัวสำหรับเดินทางไกลได้	
	ทักษะในทางวิชาลูกเสือ (ต่อ)	๑. ผูกเงื่อนจากเชือกที่มีขนาดเดียวกันและบอกประโยชน์ได้อย่างน้อย ๑ เงื่อน ๒. ผูกเงื่อนจากเชือกที่มีขนาดต่างกันและบอกประโยชน์ได้อย่างน้อย ๑ เงื่อน ๓. ผูกเงื่อนด้วยเชือกกับวัสดุอย่างใดอย่างหนึ่งและบอกประโยชน์ได้อย่างน้อย ๑ เงื่อน	
	ทักษะในทางวิชาลูกเสือ (ต่อ)	๑. ผูกแน่นแบบต่าง ๆ ได้ถูกต้องและมั่นคง ๒. บอกประโยชน์ของการผูกแน่นแบบต่าง ๆ ได้	
	ทักษะในทางวิชาลูกเสือ (ต่อ)	๑. บอกฤดูกาลต่าง ๆ ในท้องถิ่นของตนได้ ๒. บอกทิศทางลม และชื่อลมประจำฤดูกาลที่พัดผ่านได้ ๓. บอกลักษณะอากาศตามฤดูกาลนั้น ๆ ได้	
	ระเบียบแถว	เดินสวนสนามได้ถูกต้อง พร้อมเพรียง	
	ระเบียบแถว	เดินสวนสนามได้ถูกต้อง พร้อมเพรียง	

■ หลักสูตร

๑. การพึ่งตนเอง

๑.๑ เข้าใจถึงการรักษาตัว ซึ่งจำเป็นต้องกระทำรวมทั้ง ความรู้เกี่ยวกับการที่ต้องตราครุฑ จากการเปลี่ยนแปลงของสภาวะอากาศ สาเหตุของการป่วยเจ็บ การป้องกันอาการ และการรักษาอย่างทันทีทันใด ก่อนที่จะเริ่มประกอบกิจกรรม ซึ่งมีการผจญภัย เช่น การเล่นเรือใบ การเดินข้ามเนินเขา และการสำรวจถ้ำ เป็นต้น

๑.๒ รู้จักใช้ ดูแลรักษา และระมัดระวังอันตราย อันเนื่องจากการนำสิ่งต่อไปนี้ไปใช้

๑.๒.๑ ตะเกียงและเตาสมัยใหม่

๑.๒.๒ ตะเกียงและเตาที่ใช้สูบ เช่น ตะเกียงเจ้าพายุ และเตาฟู่

๑.๒.๓ การใช้ไฟฟ้าหรือเครื่องมือที่ต้องใช้ไฟฟ้าในชีวิตประจำวัน เช่น พัดลม เตาไรต์

เตาไฟฟ้า ตู้เย็น วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

๑.๓ ทำเรื่องต่อไปนี้ได้อย่างหนึ่งให้สำเร็จ

๑.๓.๑ รู้วิธีพิจารณา ในเมื่อจะเลือกสถานที่ตั้งค่ายพักแรมและทำรายการอาหาร (รวมทั้ง ปริมาณ) สำหรับการอยู่ค่ายพักแรมสองคน ในวันหยุดปลายสัปดาห์

๑.๓.๒ ปรงอาหาร ๒ อย่าง สำหรับ คน ๒ คน

๒. การบริการ

๒.๑ สามารถให้คำชี้แจงอย่างชัดเจนและสั้น ในเมื่อติดต่อขอความช่วยเหลือจากรถพยาบาล ตำรวจ หรือสถานีดับเพลิง กับรู้จักว่าควรปฏิบัติอย่างไรในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุ หรือเหตุฉุกเฉินอย่างอื่นรวมทั้งการช่วยเหลือเนื่องจากไฟไหม้ การจมน้ำ การถูกไฟฟ้าช็อต และแก๊สรั่ว

๒.๒ รู้จักการปฐมพยาบาล สำหรับกรณีเลือกออกภายนอกและอาการช็อค รู้วิธีที่ถูกต่อการช่วยเหลือคนหายใจ และรู้ถึงอันตรายต่างๆ อันเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายคนเจ็บ ตลอดจนรู้จักการนำผู้ป่วยเจ็บส่งโรงพยาบาล

๒.๓ ให้บริการบางอย่าง ภายในหรือนอกวงการลูกเสือ ด้วยความสมัครใจ โดยทำงานที่มีคุณค่าอย่างน้อยเป็นเวลา ๓ ชั่วโมง หรือโดยการให้บริการอย่างสม่ำเสมอรวมเป็นเวลา ๓ ชั่วโมง

๓. การผจญภัย

๓.๑ เดินทางไกลด้วยเท้าหรือโดยทางเรือด้วยความสามารถของตนเอง เป็นระยะทาง ๒๐ กม. หรือโดยรถจักรยาน เป็นระยะทาง ๘๐ กม. และไปอยู่ค่ายพักแรมค้างคืนกับลูกเสือสามัญคนหนึ่ง ที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน แล้วบันทึกรายงานการเดินทางโดยย่อ และกล่าวถึงสิ่งที่น่าสนใจ

๓.๒ ใช้เข็มทิศในที่กลางแจ้ง เพื่อทำแบบฝึกหัดต่างๆเกี่ยวกับการหาทิศ

๓.๓ อธิบายระบบเส้นชั้นความสูง (Contour System) กับสามารถแจ้งและหาตำแหน่งที่ตั้ง โดยอาศัยระบบพิกัดกริด (Grid Reference) ในแผนที่ของกรมแผนที่ทหารได้

๓.๔ เลือกทำงานต่อไปนี้ให้สำเร็จ ๒ อย่าง

ก. เข้าร่วมกับหมู่หรือกองลูกเสือของตนในกิจกรรมกลางแจ้ง โดยร่วมกับลูกเสือหมู่หนึ่งจากกองอื่น เช่น การอยู่ค่ายพักแรมการเดินทางไกล การเล่นในที่กว้าง หรือการเดินทางสำรวจ

ข. เดินทางตามลำพังหรือกับเพื่อนคนหนึ่งที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน ไปยังสถานที่ที่น่าสนใจ หรือ เดินทางไกลระยะทางไม่น้อยกว่า ๔๐ กม. และรายงานด้วยวาจาโดยย่อเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันนั้น

- ค. พายเรือหนึ่งคนเดียว เป็นระยะทาง ๑,๖๐๐ เมตร หรือทำการแล่นเรือใบขนาดเล็ก รอบระยะทางรูปสามเหลี่ยม หรือมีความเข้าใจในระบบการผูกเชือกพันหลักให้แน่น (the belay system) และไต่ลงตามเส้นเชือกจากที่สูง (abseil) ระยะ ๙ เมตร โดยถูกต้องตามวิธี
- ง. ในขณะที่ไปอยู่ค่ายพักแรมในต่างประเทศให้ใช้เวลา ๑ วัน กับหมู่ของตนหรือกับลูกเสืออีกคนหนึ่ง จากกองลูกเสือของตน หรือกองลูกเสือในท้องถิ่น เพื่อสำรวจตำบลหรือหมู่บ้านในท้องถิ่น เมื่อกลับมาแล้วให้รายงานด้วยวาจาว่าได้อะไร เห็นอะไร พบกับใคร และมีอะไรบ้างที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับชีวิตในท้องถิ่น

๔. วิชาการของลูกเสือ

๔.๑ ทำโครงการบุกเบิก ๑ โครงการให้สำเร็จ โดยใช้การผูกแน่น (Lashings) ที่แตกต่างกัน อย่างน้อยที่สุด ๒ วิธี และ/หรือ ใช้รอกประกอบเชือก (blocks and tackle) เรื่องโดยปกติควรจะเป็นโครงการของหมู่

๔.๒ แสดงวิธีผูกเงื่อนต่างๆ ๓ อย่าง ที่มีประโยชน์สำหรับช่วยเหลือผู้ที่ตกอยู่ในอันตราย เช่น เงื่อนบ่วงสายธนู เงื่อนบ่วงสายธนูสองชั้น เงื่อนบ่วงสายธนูสามชั้น เงื่อนเก้าอี้ และวิธีผูกเชือกพันหลักให้แน่น (belay procedure) ที่ถูกต้อง

๔.๓ ปรงอาหารแบบชาวป่า กินอาหารนั้นกับทำที่พักแรมชั่วคราวและนอนค้างคืนในที่พักแรมนั้น

๔.๔ รู้จักกฎแห่งความปลอดภัยของการใช้ขวาน และรู้จักวิธีเก็บรักษาเลื่อยและขวาน กับใช้เลื่อยและขวานสำหรับโค่นต้นไม้ รีดกิ่งไม้ หรือตัดไม้เนื้ออ่อน

๔.๕ เลือกทำงานต่อไปนี้ให้สำเร็จ ๒ อย่าง

- ก. จัดทำอนุทินธรรมชาติ เกี่ยวกับนกหรือสัตว์เลื้อย หรือทำการสะสมตัวอย่างใบไม้และดอกไม้ เป็นเวลาอย่างน้อย ๑ เดือน
- ข. จัดทำสถิติอากาศประจำวันอย่างง่ายเป็นเวลา ๑ เดือน หรือจัดทำสมุดหมายเหตุรายวันของหมู่ลูกเสือเป็นเวลา ๒ เดือน
- ค. ไปเยือนอาคารหรือสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งของท้องถิ่น และเขียนรายงานสังเขป บรรยายถึงประวัติและวัตถุประสงค์ของอาคาร หรือสถานที่นั้น หรือสำรวจบริเวณเล็กๆ แห่งหนึ่งในละแวกบ้านของตน เช่น บริเวณสองฝั่งแม่น้ำหรือลำคลองระยะทาง ๘๐๐ เมตรและทำแผนผังขนาดใหญ่แสดงสิ่งต่างๆในบริเวณนั้น
- ง. ได้รับเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญอย่างน้อย ๒ เครื่องหมาย
- จ. แสดงว่า ตระหนักในความจำเป็นของการอนุรักษ์ธรรมชาติโดยมีส่วนร่วมในโครงการอนุรักษ์ธรรมชาติ ๑ โครงการ อย่างจริงจัง

๔.๖ อภิปรายกับผู้กำกับลูกเสือของตนในเรื่องต่อไปนี้

- ก. ความเข้าใจของตน เกี่ยวกับคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
- ข. การฝึกอบรมวิชาลูกเสือของตนในอนาคตและการสมัครเข้าเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
- ค. ความหมายในทางปฏิบัติของความเป็นพี่น้องของลูกเสือทั่วโลก

๕. ระเบียบแถว

๕.๑ ทบทวนท่าฝึกต่างๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรวิชาลูกเสือตรี โท

๕.๒ การเดินสวนสนาม

หลักสูตร

ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ โรงเรียนบ้านเขาคับควาย

ลูกเสือโลก

ลูกเสือชั้นพิเศษ

ลูกเสือหลวง

กิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ วิชาลูกเสือโลก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วย ที่	ชั่วโมง ที่	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์
๑		๑. จุดประสงค์ปลายทาง - เพื่อให้ลูกเสือมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร และปฏิบัติตนตามข้อตกลงต่างๆ ได้ ๒. จุดประสงค์นำทาง - เพื่อให้ลูกเสือรู้ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การวัดผลและประเมินผล - เพื่อจัดหมู่ลูกเสือ และการเลือกนายหมู่ รองนายหมู่ลูกเสือ - เพื่อวางแผนการเรียนและการประเมินผลร่วมกัน - เพื่อทดสอบก่อนเรียนตามหลักสูตรเครื่องหมายลูกเสือโลก		รักษาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ
๒		๑. จุดประสงค์ปลายทาง - มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกิจการของคณะลูกเสือแห่งชาติ สามารถอธิบายประวัติความเป็นมาของคณะลูกเสือแห่งชาติได้ ๒. จุดประสงค์นำทาง - เล่าประวัติความเป็นมาของคณะลูกเสือแห่งชาติได้พอสังเขป - ท่องวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติได้ - บอกอำนาจหน้าที่ของสภาลูกเสือและคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติได้	มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	

หน่วย ที่	ชั่วโมง ที่	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์
๓		๑. จุดประสงค์ปลายทาง - มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ กิจกรรมของคณะลูกเสือโลก สามารถ อธิบายการบริหารงานของคณะ ลูกเสือโลกได้ ๒. จุดประสงค์นำทาง - เล่าประวัติการกำเนิดลูกเสือโลก ได้พอสังเขป - บอกอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน สำคัญขององค์การลูกเสือโลกได้ - ระบุหลักการสำคัญของลูกเสือใน ประเทศต่างๆ ได้	มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	
๔		๑. จุดประสงค์ปลายทาง - เล่าพระราชประวัติของผู้ พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทย และ ประวัติผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลกได้พอ สังเขป ๒. จุดประสงค์นำทาง - บอกพระราชกรณียกิจสำคัญของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า เจ้าอยู่หัวได้ - วิเคราะห์สาเหตุในการจัดตั้ง ลูกเสือได้ - เล่าประวัติลอร์ดเบเดน เพาเวลล์ ได้พอสังเขป	มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ
๕		๑. จุดประสงค์ปลายทาง ปฏิบัติตนตามบทบาทของลูกเสือ สามัญรุ่นใหญ่ได้อย่างเหมาะสม ๒. จุดประสงค์นำทาง - บอกประโยชน์ของกิจกรรม ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่มีต่อตนเองได้ - ระบุสิ่งสำคัญที่จะต้องปฏิบัติตน ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ - วางแผนในการร่วมพัฒนาชุมชนได้	มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	

หน่วย ที่	ชั่วโมง ที่	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์
๖		๑. จุดประสงค์ปลายทาง - เข้าใจคำสั่งในการฝึกระเบียบแถว และปฏิบัติตามคำสั่งและสัญญาณต่างๆ ได้ ๒. จุดประสงค์นำทาง - บอกความมุ่งหมายและประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกระเบียบแถวได้ - บอกความหมายของคำศัพท์ต่างๆ ที่ใช้ในการฝึกระเบียบแถวได้ - ปฏิบัติตามคำบอก ทำสัญญาณและสัญญาณนกหวีดได้	มีระเบียบวินัย เชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่ง	รักษาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ
๗		๑. จุดประสงค์ปลายทาง - ปฏิบัติตามการฝึกเป็นบุคคลท่ามือเปล่าได้ ๒. จุดประสงค์นำทาง - บอกจุดมุ่งหมายของการฝึกบุคคลท่ามือเปล่าได้ - ปฏิบัติตามคำสั่งท่าตรง ท่าพัก และท่าเคารพได้ - ปฏิบัติตามคำสั่งท่าหันแบบต่างๆ ได้ - ปฏิบัติตามคำสั่งการถวายราชสดุติ การถอดหมวก และ สวมหมวกได้	มีระเบียบวินัย เชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่ง	
๘		๑. จุดประสงค์ปลายทาง - ปฏิบัติการฝึกเป็นบุคคลท่ามือไม้จุ่มได้ ๒. จุดประสงค์นำทาง - ปฏิบัติตามคำสั่งท่าถือไม้จุ่ม ใน การทำความเคารพ ถอดหมวก สวมหมวกได้ - ปฏิบัติตามคำสั่งในการเคลื่อนที่แบบต่างๆ ในท่าถือไม้จุ่มได้ คล่องแคล่ว	มีระเบียบวินัย เชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งได้	

หน่วย ที่	ชั่วโมง ที่	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์
๙		๑. จุดประสงค์ปลายทาง - ปฏิบัติตามการฝึกระเบียบแถว ของหมู่และของกองได้ ๒. จุดประสงค์นำทาง - เข้าแถวเป็นหมู่ตามคำสั่งได้ ถูกต้อง - ปฏิบัติตามการฝึกระเบียบแถว ของกองได้	มีระเบียบวินัย เชื่อฟัง และปฏิบัติตาม คำสั่งได้	รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ
๑๐		๑. จุดประสงค์ปลายทาง - ปฏิบัติตามสัญญาณมือในการ เรียกแถวของลูกเสือสากลได้ ๒. จุดประสงค์นำทาง - ปฏิบัติตามสัญญาณมือในการ เรียกแถวรูปแบบต่างๆ ได้ถูกต้อง - สามารถใช้คำสั่งและสัญญาณมือ ในการเรียกแถวของลูกเสือสากลได้	มีระเบียบวินัย เชื่อฟัง และปฏิบัติตาม คำสั่งได้	
๑๑		๑. จุดประสงค์ปลายทาง - รู้และเข้าใจความสำคัญและ จุดมุ่งหมายของคำปฏิญาณและกฎ ของลูกเสือ ๒. จุดประสงค์นำทาง - บอกความมุ่งหมายของคำ ปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของ ลูกเสือได้ - วิเคราะห์เหตุผลของการมีคำ ปฏิญาณและกฎของลูกเสือได้ - อภิปรายผลของการยอมรับและ ปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของ ลูกเสือได้ - แปลความหมายของกฎลูกเสือ และคติพจน์ของลูกเสือได้	มีความซื่อสัตย์ สุจริต	

หน่วย ที่	ชั่วโมง ที่	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์
๑๒		๑. จุดประสงค์ปลายทาง - นำคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ๒. จุดประสงค์นำทาง - วิเคราะห์สถานการณ์จำลองกับ การนำคำปฏิญาณและกฎของ ลูกเสือไปใช้ได้ - ระบุกิจกรรมที่จะปฏิบัติตามคำ ปฏิญาณและกฎของลูกเสือได้	มีความซื่อสัตย์ สุจริต	รักษาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ
๑๓		๑. จุดประสงค์ปลายทาง - ปฏิบัติการกางเต็นท์ รื้อเต็นท์ และบรรจุเครื่องหลังได้ ๒. จุดประสงค์นำทาง - ปฏิบัติการกางเต็นท์และรื้อเต็นท์ ส่วนบุคคลได้ - จัดอุปกรณ์สำหรับเดินทางไกลไป อยู่ค่ายพักแรมได้ - บรรจุสิ่งของลงในเครื่องหลังหรือ กระเป๋ สำหรับไปเดินทางไกลอยู่ ค่ายพักแรมได้	รักการทำงาน มีความ อดสาหะ พึ่งตนเองได้	
๑๔		๑. จุดประสงค์ปลายทาง - ปฏิบัติการก่อและจุดไฟกลางแจ้ง และประกอบอาหารในค่ายพักแรม ได้ ๒. จุดประสงค์นำทาง - การบอกหลักสำคัญในการก่อกอง ไฟหรือจุดไฟได้ - ก่อกองไฟแบบต่างๆ ได้ - ประกอบอาหารได้อย่างน้อย ๒ วิธี	รักการทำงาน มีความ อดสาหะ พึ่งตนเองได้	

หน่วย ที่	ชั่วโมง ที่	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์
๑๕		๑. จุดประสงค์ปลายทาง - รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการใช้แผนที่ สามารถอ่านแผนที่ได้ ๒. จุดประสงค์นำทาง - ลอกความหมายของแผนที่และ ชนิดของแผนที่ - แปลความหมายของเครื่องหมาย และสีที่ใช้ในแผนที่ได้ - อ่านแผนที่ได้	เสียสละเห็นแก่ ประโยชน์ของส่วนรวม	รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ
๑๖		๑. จุดประสงค์ปลายทาง - สามารถหาทิศและใช้เข็มทิศใน การเดินทางได้ ๒. จุดประสงค์นำทาง - บอกประโยชน์ของเข็มทิศได้ - ใช้เข็มทิศได้ตามกำหนด - บอกวิธีการหาทิศโดยไม่ต้องใช้ เข็มทิศได้	เสียสละ เห็นแก่ ประโยชน์ของ ส่วนรวม	
๑๗		๑. จุดประสงค์ปลายทาง - สามารถผูกเงื่อนสำหรับลูกเสือ สามัญรุ่นใหญ่ได้ตามกำหนด ๒. จุดประสงค์นำทาง - ผูกเงื่อนพิรอด ขัดสมาธิ และ ขัดสมาธิ ๒ ชั้นได้ - ผูกเงื่อนกระหวัดไม้ บ่วงสายธนู และบ่วงสายธนู ๒ ชั้นได้ - บอกประโยชน์ของเงื่อนที่เรียนได้	มีทักษะในการแสวงหา ความรู้	
๑๘		๑. จุดประสงค์ปลายทาง - สามารถผูกเงื่อนสำหรับลูกเสือ สามัญรุ่นใหญ่ได้ตามกำหนด ๒. จุดประสงค์นำทาง - ผูกเงื่อนตะกรุดเบ็ด และตะกรุด เบ็ด ๒ ชั้นได้ - ผูกเงื่อนผูกรั้ง และเงื่อนปมตาไก่ได้	มีทักษะในการแสวงหา ความรู้	

หน่วย ที่	ชั่วโมง ที่	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์
๑๙		๑. จุดประสงค์ปลายทาง - ผูกเงื่อนผูกแน่น และนำไปใช้ประโยชน์ได้ ๒. จุดประสงค์นำทาง - บอกประโยชน์ของการผูกประคบ และผูกประคบ ๒ ท่อน ๓ ท่อนได้ - บอกประโยชน์ของการผูกกาบาท และผูกกาบาทได้	มีทักษะในการแสวงหา ความรู้	รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ
๒๐		๑. จุดประสงค์ปลายทาง - สามารถปฐมพยาบาลอาการเจ็บป่วยจากอุบัติเหตุต่างๆ ได้ ๒. จุดประสงค์นำทาง - บอกความหมายและหลักการปฏิบัติในการปฐมพยาบาลได้ - บอกประโยชน์ของการปฐมพยาบาลได้ - แสดงวิธีการปฐมพยาบาลบาดแผลธรรมดาได้ - แสดงวิธีการปฐมพยาบาลผู้ถูกไฟไหม้หรือน้ำร้อนลวกได้	มีสุขนิสัยที่ดี	
๒๑		๑. จุดประสงค์ปลายทาง - สามารถปฐมพยาบาลอาการเจ็บป่วยจากอุบัติเหตุต่างๆ ได้ ๒. จุดประสงค์นำทาง - บอกสาเหตุและอาการของคนเป็นลมได้ - แสดงวิธีการปฐมพยาบาลคนเป็นลมได้ - แสดงวิธีการปฐมพยาบาลข้อต่อเคล็ดหรือแพลงได้ - แสดงวิธีการปฐมพยาบาลบาดแผลถลอกได้	มีสุขนิสัยที่ดี	

หน่วย ที่	ชั่วโมง ที่	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์
๒๒		๑. จุดประสงค์ปลายทาง - สามารถปฐมพยาบาลผู้ป่วยที่ถูก สัตว์หรือแมลงมีพิษกัดหรือต่อยได้ ๒. จุดประสงค์นำทาง - วิเคราะห์แผลที่เกิดจากสัตว์มีพิษ กัดหรือต่อยได้ - แสดงวิธีการปฐมพยาบาลบาดแผล ที่ถูกงูกัดได้ - แสดงวิธีการปฐมพยาบาลแผลที่ถูก แมงป่องต่อย ตะขาบ และแมงมุมกัด ได้ - แสดงวิธีการปฐมพยาบาลจากผึ้ง แตน ต่อ และแมลงกัดต่อยได้	มีสุขนิสัยที่ดี	รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ
๒๓		๑. จุดประสงค์ปลายทาง - รู้และเข้าใจหลักแห่งความ ปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรม บุกเบิก และนำไปปฏิบัติได้ ๒. จุดประสงค์นำทาง - บอกความหมายของกิจกรรม บุกเบิกได้ - จำแนกประเภทของกิจกรรม บุกเบิกได้ - บอกข้อปฏิบัติเพื่อความปลอดภัย ในกิจกรรมบุกเบิกได้ - นำข้อปฏิบัติไปใช้ได้อย่างปลอดภัย	มีทักษะในการแสวงหา ความรู้ และ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	

หน่วย ที่	ชั่วโมง ที่	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์
๒๔		๑. จุดประสงค์ปลายทาง - รู้และเข้าใจหลักแห่งความ ปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมผจญ ภัยและนำไปปฏิบัติได้ ๒. จุดประสงค์นำทาง - บอกประเภทของกิจกรรมผจญ ภัยได้ - บอกหลักแห่งความปลอดภัยใน การปฏิบัติกิจกรรมผจญภัยทางน้ำ ทางบก และทางอากาศได้ - ปฏิบัติกิจกรรมผจญภัยตาม กำหนดได้อย่างปลอดภัย - วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิด อุบัติเหตุในขณะปฏิบัติกิจกรรมได้	มีทักษะในการแสวงหา ความรู้ และมี ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง
๒๕		๑. จุดประสงค์ปลายทาง - รู้และเข้าใจหลักแห่งความ ปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมเดิน ทางไกลและนำไปปฏิบัติได้ ๒. จุดประสงค์นำทาง - ระบุสิ่งสำคัญที่ลูกเสือจะต้องมี ทักษะใช้ในการเดินทางไกลได้ - บอกหลักการปฏิบัติในการเดิน ทางไกลได้ - นำข้อปฏิบัติไปใช้ในสถานการณ์ จริงได้อย่างปลอดภัย	มีทักษะในการแสวงหา ความรู้ และมี ความคิดสร้างสรรค์	มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ
		ทบทวนและทดสอบผลการเรียนรู้		

หมายเหตุ โครงการจัดการเรียนรู้และแผนจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและ
 คุณลักษณะอันพึงประสงค์นี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้สอนเท่านั้น สามารถเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับ
 ผู้สอนและสถานศึกษาเป็นสำคัญ

■ สารการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

สารการเรียนรู้ ๑

๑. เพื่อให้ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่เลือกวิชาพื้นฐานระดับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ ได้จำนวน ๕ วิชา
๒. เพื่อให้ลูกเสือเลือกเรียนและวางแผนการเรียนวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ได้อย่างน้อย ๓ วิชา
๓. เพื่อจัดหมู่ลูกเสือและเลือกนายหมู่ รองนายหมู่ ได้ตามกำหนด

สารการเรียนรู้ ๒

๑. บอกความหมายของสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ธรรมชาติ และมลภาวะได้
๒. เสนอวิธีป้องกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติได้
๓. นำความรู้ไปใช้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันได้

สารการเรียนรู้ ๓

๑. อธิบายความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติที่มีต่อคนได้
๒. บอกประโยชน์ของทรัพยากรธรรมชาติแต่ละประเภทได้
๓. นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันโดยใช้ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องอย่างคุ้มค่า

สารการเรียนรู้ ๔

๑. อธิบายลักษณะมลพิษสิ่งแวดล้อมและสาเหตุการเกิดได้
๒. ระบุอันตรายของมลพิษที่มีต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมได้
๓. เสนอวิธีการช่วยลดปัญหามลพิษได้

สารการเรียนรู้ ๕

๑. บอกความหมายและความสำคัญของโครงการได้
๒. ระบุโครงสร้างของโครงการได้
๓. เขียนโครงการรักษาสิ่งแวดล้อมร่วมกับหมู่ได้
๔. ปฏิบัติกิจกรรมรักษาสิ่งแวดล้อมตามโครงการได้ด้วยความตั้งใจ

สารการเรียนรู้ ๖

๑. บอกความหมายและประโยชน์ของการเดินทางสำรวจได้
๒. บอกหลักปฏิบัติในการเดินทางสำรวจได้
๓. เสนอวิธีการเดินทางสำรวจโดยการเดินเท้า รถจักรยาน และโดยเรือได้อย่างน้อย ๑ วิธี
๔. เดินทางสำรวจได้ตามวิธีการที่เลือกด้วยความปลอดภัย

สารการเรียนรู้ ๗

๑. จัดเครื่องใช้ส่วนตัวไปเดินทางสำรวจได้เหมาะสม
๒. จัดอุปกรณ์สำหรับนายหมู่เพื่อใช้ในการเดินทางสำรวจได้ตามความจำเป็น
๓. จัดรายการอาหารได้ตามกำหนด

สารการเรียนรู้ ๘

๑. กำหนดรายละเอียดของแผนการเดินทางสำรวจได้
๒. ทำแผนที่สังเขปประกอบการรายงานการเดินทางสำรวจได้
๓. นำเครื่องหมายที่แสดงในแผนที่ไปใช้ประกอบการรายงานได้
๔. รายงานการเดินทางสำรวจได้ตามแบบกำหนด
๕. ปฏิบัติตนในการเดินทางสำรวจได้ตามข้อตกลง

สาระการเรียนรู้ที่ ๙

๑. อภิปรายความหมายของศิลปะ และคุณค่าทางศิลปะได้
๒. บอกประเภทของศิลปะ
๓. ประวัติความเป็นมาของดนตรี และเล่นเครื่องดนตรีได้อย่างน้อย ๑ ชนิด
๔. จำแนกประเภทของวรรณคดีได้
๕. ฝึกตนเองให้มีความสุขกับการอ่านได้

สาระการเรียนรู้ที่ ๑๐

๑. บอกความหมายและความเป็นมาของระบำและละครได้
๒. สืบค้นการแสดงนาฏศิลป์ตามความสนใจและนำเสนอได้
๓. เล่าประวัติความเป็นมาของภาพยนตร์ได้พอสังเขป

สาระการเรียนรู้ที่ ๑๑

๑. จำแนกประเภทของงานศิลปะในสาขาทัศนศิลป์ได้
๒. จัดทำโครงงานทัศนศิลป์ และนำไปจัดนิทรรศการได้
๓. กิจกรรมในการจัดนิทรรศการ

สาระการเรียนรู้ที่ ๑๒

๑. อภิปรายความหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดนิทรรศการได้
๒. เตรียมจัดนิทรรศการได้
๓. กำหนดกิจกรรมของหมู่ในการจัดแสดงผลงานได้

สาระการเรียนรู้ที่ ๑๓

๑. บอกความหมายและความสำคัญของการสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายได้
๒. บอกประโยชน์และหลักเบื้องต้นของการสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายได้
๓. ปฏิบัติตามข้อกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการทดสอบได้

สาระการเรียนรู้ที่ ๑๔

๑. บอกความหมายและชนิดของยาเสพติดได้
๒. วิเคราะห์อาการของการติดยาและสาเหตุของการติดยาได้
๓. เสนอวิธีป้องกันยาเสพติดได้
๔. อภิปรายผลเสียของการติดยาได้

สาระการเรียนรู้ที่ ๑๕

๑. บอกหลักการเล่นกีฬาและแนวปฏิบัติสำหรับการเล่นกีฬาและออกกำลังกายได้
๒. เลือกกีฬาประเภทบุคคลและประเภททีมไปฝึกตามกฎกติกาได้
๓. นำเสนอกีฬาตามที่ฝึกปฏิบัติร่วมกับหมู่ได้

สาระการเรียนรู้ที่ ๑๖

๑. บอกความหมายของชุมชน การบริการและการพัฒนาชุมชนได้
๒. บอกกิจกรรมที่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่สามารถปฏิบัติในการพัฒนาชุมชนได้

สาระการเรียนรู้ที่ ๑๗

๑. บอกความสัมพันธ์ระหว่างลูกเสือกับชุมชนได้
๒. สำรวจปัญหาของชุมชนได้
๓. จัดทำโครงการพัฒนาชุมชนได้

สาระการเรียนรู้ที่ ๑๘

๑. จำแนกกฎของลูกเสือที่เป็นการส่งเสริมการบริการได้
๒. บอกการปฏิบัติตนของลูกเสือในการบริการชุมชนตามกฎของลูกเสือแต่ละข้อได้

สาระการเรียนรู้ที่ ๑๙

๑. บอกความหมายและหลักการปฐมพยาบาลได้
๒. บอกวิธีปฏิบัติในการเตรียมความพร้อม เพื่อปฏิบัติการเหตุฉุกเฉินได้
๓. ปฏิบัติการเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินในสถานการณ์จำลองได้

กิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ วิชาลูกเสือหลวง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สาระการเรียนรู้ที่ ๑

๑. จุดประสงค์ปลายทาง
๒. จุดประสงค์นำทาง
 - ๒.๑ เพื่อให้ลูกเสือรู้จุดประสงค์การเรียนรู้ การวัด และการประเมินผล
 - ๒.๒ เพื่อจัดหมู่ลูกเสือให้ตรงข้อบังคับ
 - ๒.๓ เพื่อวางแผนการเรียนรู้ การประเมินผลร่วมกัน
 - ๒.๔ เพื่อทดสอบก่อนเรียน ตามหลักสูตรเครื่องหมายลูกเสือหลวง

สาระการเรียนรู้ที่ ๒

๑. จุดประสงค์ปลายทาง
มีความรู้ ความเข้าใจ ความหมายและความสำคัญของคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ สามารถท่องคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือได้
๒. จุดประสงค์นำทาง
 - ๒.๑ อภิปรายความหมายของคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือได้
 - ๒.๒ ระบุความสำคัญของคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือได้
 - ๒.๓ ท่องคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือได้
 - ๒.๔ แสดงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ได้อย่างเหมาะสม

สาระการเรียนรู้ที่ ๓

๑. จุดประสงค์ปลายทาง
วิเคราะห์การนำคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนิน ชีวิตประจำวันได้
๒. จุดประสงค์นำทาง
 - ๒.๑ บอกวิธีการปฏิบัติตนตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือได้
 - ๒.๒ วิเคราะห์ประโยชน์ของการปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือได้
 - ๒.๓ ประชาสัมพันธ์ผลของการปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือต่อกองลูกเสืออื่น ๆ ได้
 - ๒.๔ แสดงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ได้อย่างเหมาะสม

สาระการเรียนรู้ที่ ๔

๑. จุดประสงค์ปลายทาง
นำศีล ๕ และศีล ๘ มาใช้ในการดำเนินชีวิตได้
๒. จุดประสงค์นำทาง
 - ๒.๑ อภิปรายความหมายของศีล ๕ และศีล ๘ ได้
 - ๒.๒ วิเคราะห์ผลของการปฏิบัติตามศีล ๕ และศีล ๘ ได้

๒.๓ปฏิบัติตามศีล ๕ และศีล ๘ ได้อย่างน้อย ๓ ข้อ

๒.๔แสดงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ได้อย่างเหมาะสม

สาระการเรียนรู้ที่ ๕

๑. จุดประสงค์ปลายทาง

สามารถอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และอาราธนาพระปริตรได้

๒. จุดประสงค์นำทาง

๒.๑บอกความหมายของการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และอาราธนาพระปริตรได้

๒.๒ปฏิบัติตามขั้นตอนในการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และอาราธนาพระปริตรได้

๒.๓แสดงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ได้อย่างเหมาะสม

สาระการเรียนรู้ที่ ๖

๑. จุดประสงค์ปลายทาง

นำหลักธรรมหมวดธรรมวิภาคไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

๒. จุดประสงค์นำทาง

๒.๑ระบุหลักธรรมสำคัญในหมวดธรรมวิภาคได้

๒.๒เลือกหลักธรรมหมวดธรรมวิภาคมานำเสนอร่วมกับหมู่ได้

๒.๓มีความกระตือรือร้นใฝ่รู้มีความคิดสร้างสรรค์สามารถนำความรู้มานำเสนอในรูปแบบต่างๆ ได้

สาระการเรียนรู้ที่ ๗

๑. จุดประสงค์ปลายทาง

นำหลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนาหมวดคิปปิปฏิบัติไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

๒. จุดประสงค์นำทาง

๒.๑ระบุหลักธรรมสำคัญในหมวดคิปปิปฏิบัติได้

๒.๒เลือกหลักธรรมหมวดคิปปิปฏิบัติมานำเสนอร่วมกับหมู่ได้

๒.๓มีความกระตือรือร้นใฝ่รู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถนำความรู้มาเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ได้

สาระการเรียนรู้ที่ ๘

๑. จุดประสงค์ปลายทาง

วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือกับศาสนาที่ตนนับถือได้

๒. จุดประสงค์นำทาง

๒.๑เปรียบเทียบความสำคัญของคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้

๒.๒นำเสนอหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สอดคล้องกับคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือได้

๒.๓มีความกระตือรือร้นใฝ่รู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถนำความรู้มาเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ได้

สาระการเรียนรู้ที่ ๙

๑. จุดประสงค์ปลายทาง

มีความรู้ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และวิเคราะห์ถึงการนำหลักธรรมไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคมในปัจจุบันได้

๒. จุดประสงค์นำทาง

๒.๑ระบุสภาพปัญหาและสาเหตุการเกิดปัญหาในสังคมได้

๒.๒เสนอวิธีการแก้ปัญหาสังคมโดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้

๒.๓มีความกระตือรือร้นใฝ่รู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถนำความรู้มาเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ได้

สาระการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ ๑๐

๑. จุดประสงค์ปลายทาง
มีความรู้ ความเข้าใจประวัติการลูกเสือไทย และวิวัฒนาการลูกเสือไทยได้พอสังเขป
๒. จุดประสงค์นำทาง
 - ๒.๑ บอกที่มาของการสถาปนากิจการลูกเสือไทยได้
 - ๒.๒ ระบุเหตุการณ์สำคัญในการดำเนินงานของกิจการลูกเสือไทยได้
 - ๒.๓ วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกิจการลูกเสือไทยแต่ละยุคได้
 - ๒.๔ ปฏิบัติตนเป็นผู้มีความรับผิดชอบและซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่นได้

สาระการเรียนรู้ที่ ๑๑

๑. จุดประสงค์ปลายทาง
มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการดำเนินการของขบวนการลูกเสือ สามารถปฏิบัติตามขบวนการลูกเสือได้เหมาะสม
๒. จุดประสงค์นำทาง
 - ๒.๑ ระบุรูปแบบและวิธีการของขบวนการลูกเสือได้
 - ๒.๒ บอกโครงสร้างการบริหารงานขององค์การลูกเสือได้พอสังเขป
 - ๒.๓ ปฏิบัติตนตามระบบหมู่ของลูกเสือได้
 - ๒.๔ ปฏิบัติตนเป็นผู้มีความรับผิดชอบและซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่นได้

สาระการเรียนรู้ที่ ๑๒

๑. จุดประสงค์ปลายทาง
ปฏิบัติการไปเยี่ยมหน่วยงานที่มีความสำคัญในท้องถิ่น แล้วจัดทำรายงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการของหน่วยงานนั้นได้
๒. จุดประสงค์นำทาง
 - ๒.๑ อธิบายความหมายของการไปเยี่ยมหน่วยงานได้
 - ๒.๒ บอกหน่วยงานที่ควรเยี่ยม และเสนอแนวปฏิบัติในการไปเยี่ยมหน่วยงานนั้นได้
 - ๒.๓ จัดทำรายงานการไปเยี่ยมหน่วยงานได้
 - ๒.๔ ปฏิบัติตนเป็นผู้มีความรับผิดชอบและซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่นได้

สาระการเรียนรู้ที่ ๑๓

๑. จุดประสงค์ปลายทาง
วิเคราะห์สภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นร่วมกับเพื่อนได้
๒. จุดประสงค์นำทาง
 - ๒.๑ สำรวจสภาพปัญหาของสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นได้
 - ๒.๒ วิเคราะห์สาเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น
 - ๒.๓ มีความเสียสละ ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมได้

สาระการเรียนรู้ที่ ๑๔

๑. จุดประสงค์ปลายทาง
สืบค้นหน่วยงานที่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม และนำเสนอ วิธีการแก้ปัญหาได้
๒. จุดประสงค์นำทาง
 - ๒.๑ สืบค้นข้อมูลหน่วยงานที่รับผิดชอบและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้อย่างน้อย ๕ หน่วยงาน

๒.๒ ระบุวิธีการหรือโครงการแก้ปัญหาของหน่วยงานต่าง ๆ ได้อย่างน้อย ๒ หน่วยงาน

๒.๓ มีความเสียสละ ปฏิบัติตนให้มีประโยชน์ต่อส่วนรวมได้

สาระการเรียนรู้ที่ ๑๕

๑. จุดประสงค์ปลายทาง

มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการอนุรักษ์ธรรมชาติ โดยการปฏิบัติงานร่วมกับ หรือภายใต้การนำขององค์การ
สาธารณะหรือผู้ใหญ่ที่ทรงคุณวุฒิได้

๒. จุดประสงค์นำทาง

๒.๑ บอกโครงการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นได้

๒.๒ ร่วมโครงการอนุรักษ์ธรรมชาติกับหน่วยงานหรือผู้นำในท้องถิ่นได้ อย่างน้อย ๒๐ ชั่วโมง

สาระการเรียนรู้ที่ ๑๖

๑. จุดประสงค์ปลายทาง

ผลิตผลงานทางศิลปะได้

๒. จุดประสงค์นำทาง

๒.๑ ศึกษาคุณค่างานศิลปะแต่ละประเภท แล้วนำเสนอในที่ประชุมกองได้

๒.๒ เลือกผลิตผลงานทางศิลปะได้อย่างน้อย ๒ งาน

๒.๓ มีความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในคติพจน์ของลูกเสือ

สาระการเรียนรู้ที่ ๑๗

๑. จุดประสงค์ปลายทาง

นำผลงานทางศิลปะที่ผลิตได้ ไปจัดแสดงต่อสมาชิกในที่สาธารณะได้

๒. จุดประสงค์นำทาง

๒.๑ จัดทำโครงการงานทางศิลปะมาแสดงได้

๒.๒ ดำเนินการจัดแสดงนิทรรศการร่วมกับเพื่อนได้

๒.๓ มีความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในคติพจน์ของลูกเสือ

สาระการเรียนรู้ที่ ๑๘

๑. จุดประสงค์ปลายทาง

๒. มีความรู้ ความเข้าใจกฎแห่งความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษ

๒. จุดประสงค์นำทาง

๒.๑ ระบุประเภทของกิจกรรมลูกเสือที่ต้องดูแลความปลอดภัยได้

๒.๒ เสนอวิธีการปฏิบัติในการดูแลความปลอดภัยได้

๒.๓ มีความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในคติพจน์ของลูกเสือ

สาระการเรียนรู้ที่ ๑๙

๑. จุดประสงค์ปลายทาง

เลือกปฏิบัติกิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษได้

๒. จุดประสงค์นำทาง

๒.๑ ฝึกปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้ด้วยความปลอดภัย

๒.๒ เลือกกิจกรรมที่สนใจ ๑ กิจกรรม และนำเสนอความก้าวหน้าในการปฏิบัติได้

๒.๓ มีความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในคติพจน์ของลูกเสือ